

MAGYAR

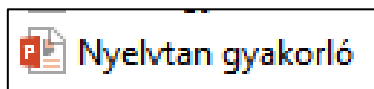
2019. november 4.-március 12.

Itt találod az emlékeztetőket mindarról, amit tanultunk és az olvasmányokat, a tanult szavakat is. A legújabbat mindig felülre teszem.

Ha felelünk, dolgozatot írunk, ezekből a témákból kérdezek.

Használd a MINDIG, ha gyakorolni szeretnél mappa feladatait és a

Tankockákat!

Jó munkát!

Zsuzsa néni

SZÓFAJOK

Törpilla sétálni indult az erdőbe. Hirtelen egy kereszteződésben találta magát!
Segíts neki megtalálni a helyes irányt!
Egészítsd ki a mondatot a megfelelő szófajjal!

megjegyzés

Az **ige**
cselekvést, történést,
létezést kifejező szófaj.

A **melléknév**
olyan szófaj, amellyel
az élőlények, élettelen
dolgok tulajdonságát
nevezzük meg.

A **főnév**
olyan szófaj, amellyel
valakit vagy valamit
megnevezünk.

JÓZSEF ATTILA: ALTATÓ

Milyen szavakat használ a költő az alvásra?

szendereg
durmol
szundít
szunyál
aluszik

Álvó gyerek

Álvó város

dunna

Dunya, takarózásra
használt pehelytollal
töltött tokból és
huzatból álló
ágynemű.

darázs

A méhhez rokon
fekete-sárga csíkos,
fullánkös rovar.

üveggolyó

Üvegből készült
golyó.

villamos

1. jelentése: Városi
villamosvasút. 2.
jelentése:
Villamossal
kapcsolatos, azt
előidéző, azzal
működő, elektromos.

Hogyan nevezzük a versszakok végén
ismétlődő sort?

refrén
versszak
rím ✓
hasonlat

ALTATÓ (kattints a címre, ha szeretnéd meghallgtni)

Lehunnya kék szemét az ég,
lehunnya sok szemét a ház,
dunna alatt alszik a rét -
aludj el szépen, kis Balázs.
Lábára lehajtja fejét,
alszik a bogár, a darázs,
velealszik a zümmögés -
aludj el szépen, kis Balázs.

A villamos is aluszik,
- s míg szendereg a robogás -
álmában csönget egy picit -
aludj el szépen, kis Balázs.

Alszik a széken a kabát,
szunnyadozik a szakadás,
máma már nem hasad tovább -
aludj el szépen, kis Balázs.

Szundít a lapda, meg a sip,
az erdő, a kirándulás,
a jó cukor is aluszik -
aludj el szépen, kis Balázs.

A távolságot, mint üveg
golyót, megkapod, óriás
leszel, csak hunyd le kis
szemed, -
aludj el szépen, kis Balázs.

Tüzoltó leszel s katona!
Vadakat terelő juhász!
Látod, elalszik anyuka. -
Aludj el szépen, kis Balázs.

1935. február 2.

SZÓTAGOLÁS

Tanuld meg!

Hogyan szótagolunk,
hogyan választjuk el a szavakat?

A szavakat szótagokra bontjuk.

Minden szó annyi szótagra bontható, ahány
magánhangzó van benne.

Pl. ceruza

ce-ru-za

Magánhangzók:

Ho-gyan vá-laszt-juk el a sza-va-kat?

kosár

farkas

templom

ko-sár

be-tű

ba-tyu

far-kas

táb-la

Fer-kó

temp-lom

ost-rom

kilenc-kor

mor-zsa

Húzd a szót jobbra!

Ho-gyan vá-laszt-juk el a sza-va-kat?

dió

di-ó
le-ány
te-a
fi-ú

anya

a-nya
ö-röm
á-ru
a-kar

Húzd a szót jobbra!

Ho-gyan vá-laszt-juk el a sza-va-kat?

asszony

asz-szony
hosz-szú
locs-csan

lándzsa

lán-dzsa
bo-dza
ma-dzag

Húzd a szót jobbra!

zöld

szív

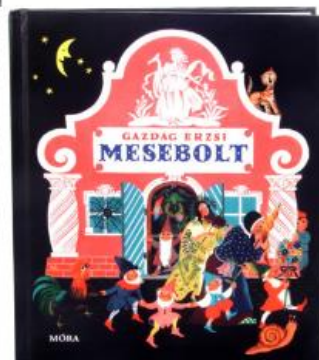
fa

Ezek egytagú szavak.
Egy magánhangzó van bennük.

Az egytagú szavakat nem lehet
elválasztani!

GAZDAG ERZSI: ITT A FARSANG

Gazdag Erzsí	
Élete	
Született	1912. november 14. Budapest
Elhunyt	1987. február 9. (74 évesen) Szombathely
Nemzetiség	magyar
Pályafutása	
Első műve	Üvegcsengő (versek, Szombathely, 1938)
Irodalmi díjai	A Munka Érdemrend ezüst fokozata (1972) József Attila-díj (1978) A Munka Érdemrend Arany fokozata (1982) Fitz József-díj (1990)

Gazdag Erzsí 1912-ben született Budapesten, eredeti neve Sebesi Erzsébet volt. A Gazdag nevet nagymamája iránti szeretetből vette fel, akinél gyermekéveit töltötte Sárovaron. A nagymama volt az, aki motiválta első verseinek megírására is.

Melyik vers jut eszedbe?

Itt a farsang, áll a bál,
keringőzik a kanál,
Csárdást jár a
habverő,
bokázik a máktörő.

Dirreg, durrog a mozsár,
táncosra vár a kosár,
A kávészem int neki,
míg az őrlő pergeti.

Heje-huja vigalom!
habos fánk a jutalom.
Mákos patkó, babkávét,
értük van a parádé.

Csoportosítsd!

Húsvét

Karácsony

Farsang

Legjellemzőbb eseménye az →
álarcos, → jelmezes → alakoskodás

Búcsúzunk a téltől és köszöntjük a tavaszt.

A farsang a vízkeresztől (január 6.)
hamvazószerdáig, a nagyböjt kezdetéig tartó
időszak elnevezése.

vidám lakomák,
bálok,
mulatságok,
népünnepélyek jellemzik

A húsvétot megelőző 40 napos nagyböjt kezdetéig, azaz hamvazószerdáig tart.

NEMZETI JELKÉPEINK (Olvasmány)

Minden nemzetnek vannak jelképei, amelyeket törvényekben rögzítenek, és törvényekkel védenek. Mindenkinek tiszteletben kell tartani őket.

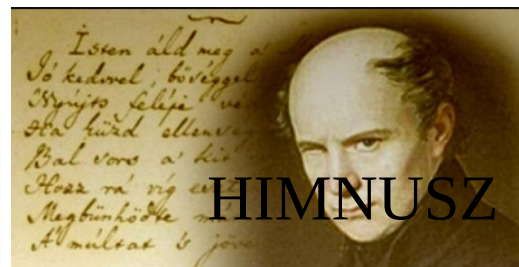
HOGYAN VÉDIK A JELKÉPEKET?

Minden embernek kedvesek a saját nemzeti jelképei. A magyar nemzeti jelképeket Magyarország **alkotmányában** határozták meg. (Alaptörvény)

MIT HATÁROZTAK MEG AZ ALKOTMÁNYBAN?

Himnusz

A magyar nép nemzeti éneke. Szövegét Kölcsey Ferenc írta, zenéjét Erkel Ferenc szerezte.

A MAGYAR NÉP ZIVATAROS SZÁZADAIBÓL

ERKEL
FERENC -
1810-
1893

régen tép,
esztendőt,
e már e nép
vendőt!

Kölcsey Ferenc

Zászló

Magyarország zászlaja háromszínű. Egyforma széles piros, fehér és zöld sávból áll.

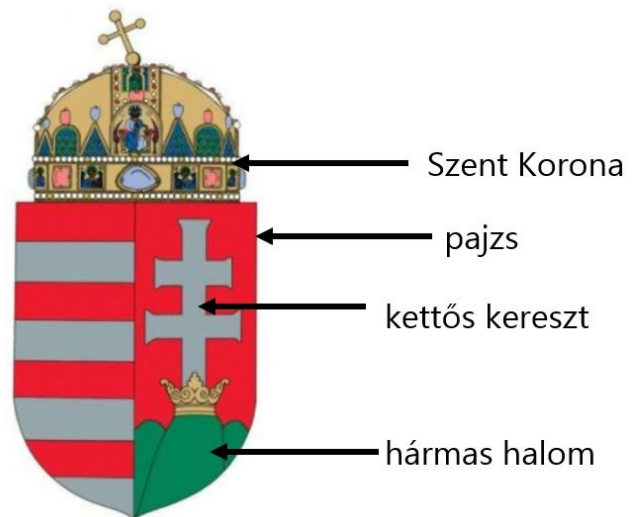
Címer

Magyarország címere hegyes talpú **pajzs**.

Az egyik felében vörös és ezüst csíkok vannak.

Másik részének vörös az alapszíne. Ebben zöld **hármashalom** és az ezüst **kettős kereszt** látható.

A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

Koronázási jelképek

Szent Korona

Ez látható Magyarország címerén is.

MILYEN KORONÁZÁSI JELKÉP
LÁTHATÓ MAGYARORSZÁG
CÍMERÉN?

Királyi palást

István király felesége, Gizella királyné készítette. A paláston látható István király arcmása.

KI KÉSZÍTTETTE A KIRÁLYI PALÁSTOT?

Jogar

Egy farúdra illesztett hegyikristály gömbből áll.

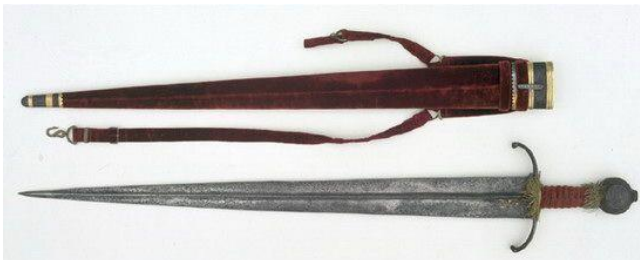
MIBŐL KÉSZÜLT A JOGAR?

Országalma

Csak a magyar országalmán van kettős kereszt, a többi európai országé nem ilyen.

MIBEN KÜLÖNBÖZIK A MAGYAR ORSZÁGALMA MÁS ORSZÁGOKÉITÓL?

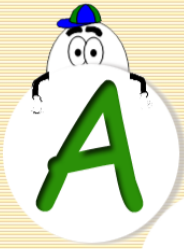
Kard

Az eredeti elveszett.

Forrás: OFI Játékbirodalom Tankönyv

HANGOK ÉS BETŰK

A hangot hangoztatjuk, halljuk.

A betűket leírjuk, látjuk.

A betű a hang írott képe.

A hangok képzésekor a tüdőből
kiáramló levegő

nem ütközik akadályba

akadályba ütközik

a, á, e, é, i, í, o, ó,
ö, ő, u, ú, ü, ű

Ezek **magánhangzók**.

b, c, cs, d, dz,
dzs, f, g, gy, h,
j, k, l, ly, m, n,
ny, p, q, r, s, sz,
t, ty, v, w, x, y,
z, zs

Ezek **mássalhangzók**.

magánhangzó

mássalhangzó

A hangok képzésekor a tüdőből kiáramló levegő nem ütközik akadályba. Ezek a hangok a **magánhangzók**.

A hangok képzésekor a tüdőből kiáramló levegő valamilyen akadályba ütközik. Ezek a hangok a **mássalhangzók**.

A magánhangzók felosztása

A magánhangzók lehetnek:

- **rövid**: a, e, i, o, ö, u, ü
- **hosszú**: á, é, í, ó, ő, ú

A **rövid** magánhangzókat röviden hangoztatjuk.

A **hosszú** magánhangzókra írásban ékezetet teszünk, a beszédben hosszan ejtjük őket.

A magánhangzók időtartamának a változásával megváltozik a szavak jelentése!

HAL

HÁL

A MAGYAR ABC

A B C			A MAGYAR ÁBÉCÉ BETŰI		
A a		Aa	I i		Ii
Á á		Áá	Í í		Íí
B b		Bb	J j		Jj
C c		Cc	K k		Kk
Cs cs		Cs cs	L l		Ll
D d		Dd	Ly ly		Ly ly
Dz dz		Dz dz	M m		Mm
Dzs dzs		Dzs dzs	N n		Nn
E e		Ee	Ny ny		Ny ny
É é		Éé	O o		Oo
F f		Ff	Ó ó		Óó
G g		Gg	Ö ö		Öö
Gy gy		Gy gy	Ő ő		Őő
H h		Hh	P p		Pp
			Q q		Qq
			R r		Rr
			S s		Ss
			Sz sz		Sz sz
			T t		Tt
			Ty ty		Ty ty
			U u		Uu
			Ú ú		Úú
			Ü ü		Üü
			Ű ű		Űű
			V v		Vv
			W w		Ww
			X x		Xx
			Y y		Yy
			Z z		Zz
			Zs zs		Zs zs

A magyar ábécé idegen betűi a következők: **q, w, x, y**

lexikon Ybl Miklós
xilofon métermázsa
Weöres Sándor
taxi

A magyar ábécé idegen betűi a következők: **q, w, x, y**

A **lexikon**ban sok mindent megtalálsz.
A **xilofon** ütőhangszer.
Ybl Miklós híres építész volt.
Teri néni **taxi**val ment ki az állomásra.
A métermázsa jele a **q**.
Weöres Sándor híres költő.

BETŰREND

Betűrend

HELYESÍRÁS

Ezt használd!

hel[✓]esírás.mta.hu
Helyesírási tanácsadó portál

ly-vel írjuk

ibolya
gólya

mélyén
csermely

j-vel írjuk

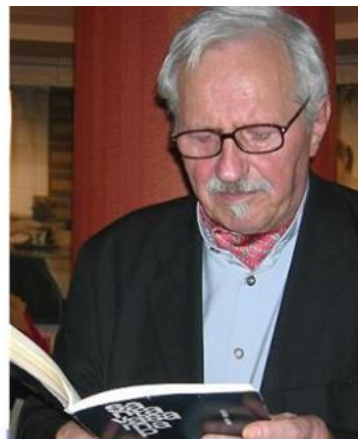
majom
jaguár
harkály
jávorszarvas
juh

PAPP TIBOR: NEVEK

Papp Tibor: Nevek

Marci, Berci, Karcsi, Tercsi,
Ancsa, Jancsi, Bence, Jenci,
Ince, Vince, Lonci, Mancsi,
Lóri, Flóri, Frici, Franci,
Dani, Dini, Samu, Simi,
Lilla, Neli, Ami, Imi,
Piri, Pali, Ili, Ali,
Lali, Lili, Vili, Vali,
Máris, Sári, Klári, Máli,
Mici, Maca, Zoli, Záli,

Papp Tibor

Született	1936. április 2. Tokaj
Elhunyt	2018. július 18. (82 évesen) Budapest
Állampolgársága	magyar
Foglalkozása	költő író műfordító

MI A KERESZTNÉV ÉS MI A BECENÉV? NEKED MIKOR VAN A NÉVNAPOD?

Nevek

Amikor megszületik a kisbaba, nevet kap a szüleitől. Ez a keresztnév, amit becézni is lehet: Ádámot Ádinak, Orsolyát Orsinak, Mátyást Matyinak. Ezek a becenevek. Minden névnek van eredete, jelentése. Az év bizonyos napján ünnepeljük a névnapunkat.

WEÖRES SÁNDOR: Suttog a fenyves ...

Weöres Sándor

Suttog a fenyves zöld erdő

Suttog a fenyves, zöld erdő,
Télapó is már eljő.
Csendül a fűge száncsengő,
Véget ér az esztendő.

Tél szele hóval, faggal jő,
Elkel most a nagykendő.
Libben a tarka nagykendő,
Húzza-rázza hűsszellő.

Suttog a fenyves, zöld erdő,
Rászítál a hófelhő.
Végire jár az esztendő,
Cseng a fűge száncsengő.

Weöres Sándor

A *Szép versek* antológiában megjelent
portréinak egyike
Móser Zoltán felvétele

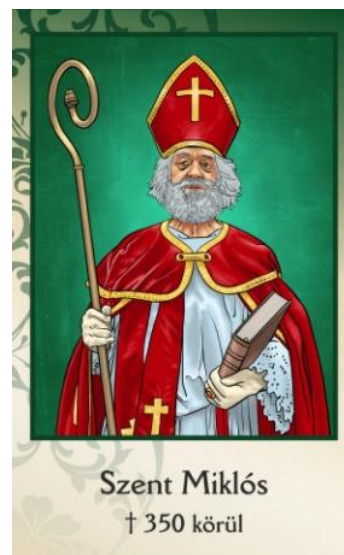
Született	Weöres Sándor 1913. június 22. Szombathely
Elhunyt	1989. január 22. (75 évesen) Budapest

Mikulás (olvasmány)

Valamikor nagyon régen élt egy püspök, Miklós. Myra városában, egy kolostorban lakott.

HOGY HÍVTÁK A PÜSPÖKÖT?

Minden este órákig sétált a városka utcáin, figyelt az emberek gondjaira. A kolostor szomszédságában lakott egy elszegényedett nemesember a feleségével és három nagylányával. Betevő falatra is alig jutott nekik.

MI TÖRTÉNT A CSALÁDDAL?

Ezen az estén a három lány arról beszélgetett, melyikük adja el magát rabszolgának, hogy tudjon segíteni a családon.

MIRŐL BESZÉLGETTEK A LÁNYOK?

Miklós püspök meghallotta ezt, s visszasietett a templomba. Keszkenőbe kötött egy marék aranyat, és bedobta az ablakon. – Csoda történt! Valaki segített rajtunk! Férjhez tudjuk adni a legidősebb lányunkat! – hálálkodtak a szülők, amikor megtalálták a pénzt.

MIT CSINÁLT A PÜSPÖK? MIRE GONDOLTAK A SZÜLŐK?

Egy év múlva Miklós püspök ugyanebben az időben megint egy keszkenő aranyat dobott be a második lánynak. A család kisietett, mert lépteket hallottak az ablak alól, s akkor látták, hogy egy piros ruhás öregember siet el a sötétben.

A MÁSODIK ÉVBEN KIN SEGÍTETT A PÜSPÖK? MIT LÁTOTT A CSALÁD?

Harmadik évben ezen a napon nagyon hideg volt, és a püspök zárva találta az ablakot. Felmászott a ház tetejére, és a nyitott tűzhely kéményén dobta be az aranyat. A pénz a legkisebb lány harisnyájába esett.

MI TÖRTÉNT A HARMADIK ÉVBEN?

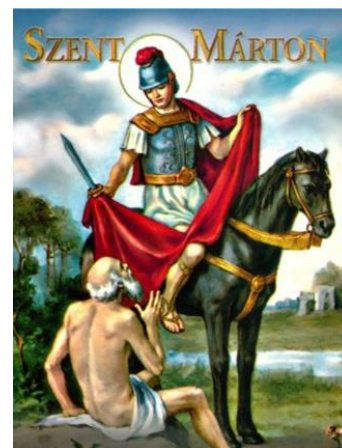
December hatodikán a Miklósok ünneplik névnapjukat. Ezen a napon Szent Miklós püspök jószívűségére is emlékezünk. Előző este a gyerekek az ablakba teszik a szépen kitisztított cipőt. Reggel aztán megtudják, mit hozott a Mikulás.

HOGYAN VÁRJÁK A GYEREKEK A MIKULÁST?

Márton legendája (olvasmány)

Élt egyszer, réges-régen Pannóniában, Savaria*(Szavária) városában egy fiú, akit Mártonnak hívtak. Amikor felcseperedett, beállt a római hadseregbe katonának. Büszke lován gyakran kilovagolt, s ha ellenség közé került, fényes kardját megforgatva harcba szállt.

MELYIK VÁROSBAN ÉLT MÁRTON?

Lovaglásai során sok szegény emberrel találkozott. Egyiknek ruhája nem volt, másiknak cipője, harmadiknak élelme. Márton segített, akinek tudott. Egyszer egy hideg téli napon egy csaknem mezítelen koldussal találkozott; didergett, vacogott szegény a süvítő szélben. Márton megsajnálta, s mert jó szíve volt, előkapta kardját, egy suhintással

kettévágta fényes köpönyegét. Egyik felét a koldusnak adta, hogy ne fázzon.

A társai, mikor ezt meglátták, kicsúfolták:

- Nézzétek, milyen bolond, képes szétvágni ezt a szép köpenyt, hogy egy koldusnak adja!

MIÉRT CSÚFOLTÁK KI TÁRSAI MÁRTONT?

Márton azonban nem törődött a gúnyolódással. Leült egy sarokba, és hamarosan elaludt. Különöset álmodott. Álmában Jézust látta, és a vállán az a fél köpönyeg volt, amit ő adott a koldusnak.

Márton nemsokára kilépett a hadseregből, hogy még több ideje legyen segíteni a szegényeken és pap lett belőle. Adományokat gyűjtött, segítette a szegényeket, gyógyította a betegeket. Nagyon szerették mindenütt, mert jóságos volt és mindenkinek segíteni próbált.

Az emberek hamarosan meg akarták választani püspöknek. Ő azonban nem akart püspök lenni, mert jobban szerette az egyszerű életet. Így aztán körül nézett, hová is bújjon, hogy ne találják meg.

A libák közé bújt el, az ólban.

De a libák nem maradtak csendben, hangosan gágogtak, és gágogásukkal elárulták Márton búvóhelyét.

Így az emberek megtalálták és mégiscsak püspök lett belőle. Ezután is ugyanolyan jóságos és szerény maradt, mint előtte. Nagyon sokat segített a szegényeknek és az emberek egész életében nagyon szerették őt.

*Savaria ma Szombathely

MIÉRT NEM AKART PÜSPÖK LENNI MÁRTON?

újbor	A szüret után éppen hogy kiforrt bor
püspök	pap - egyházi vezető
rejtekhely	búvóhely
rászoruló	szegény vagy beteg emberek, akiknek segítségre van szükségük
megszületett	meglátta a napvilágot
püspökfalat	a liba hátsó része (feneke)
fordulat	változás az életében

A Márton-napi lakomák

A régi időkben Szent Márton napja jelentette az év végét, ilyenkor zárták le az éves gazdasági munkákat és ilyenkor vette kezdetét a téli pihenő időszaka.

A cselédek ilyenkor kapták meg az évi bérüket és hozzá ráadásként egy libát. Márton-napon országszerte lakomákat rendeztek.

A hiedelem szerint Szent Márton napján ludat illik enni, mert aki Márton napján nem eszik libát, az egész évben éhezni fog.

A liba húsból szokás volt a papnak is küldeni, mégpedig az állat hátsó részéből. Innen ered a „püspökfalat” szavunk is.

Csodás elemeket tartalmazó
kitalált történet

mese

Valós történelmi személyekhez,
eseményekhez vagy
helyszínekhez kötődik

monda

Szentek életéről szóló csodás
elemeket tartalmazó történet

legenda